

BLIV KLOGERE PÅ GMO

Kan GMO brødføde ulandene?
Hvordan foregår gensplejsning?
Fører GMO afgrøder til mindre
anvendelse af sprøjtegift? GMO og
forskning?

Find svar på: www.gmofri.dk

"Da jeg var ung landmand, var der flere sprøjtemidler på markedet, der blev lovprist som ufarlige og miljøvenlige. Senere viste det sig, at de var både sundhedsskadelige og yderst miljøbelastende, og de blev forbudt. Lige nu styrer GMO-industrien risiko-forskningen i egne produkter og spiller med lukkede kort. Lad os som minimum tage ved lære af fortidens fejl og få undersøgt tingene ordentligt og uvildigt, inden de slippes fri på danske marker."

Anders Lund, økologisk planteavler og formand for planteavlssudvalget i Økologisk Landsforening.

ØKONOMI

Hvor er de GMO afgrøder, man kan tjene penge på i Danmark? GMO er et skridt videre ad bulkvare-vejen, en vej, dansk landbrug ikke kan overleve på. Vores kunder er de kvalitetsbevidste forbrugere, og de vil ikke have GMO. Danmark har en unik mulighed for at styrke sin eksportprofil som et ansvarligt land med GMO-fri markdrift.

Danmarks beliggenhed giver helt særlige muligheder for at blive verdens førende producent af højværdi GMO-fri afgrøder, såsæd og fødevarer.

HANDLEFRIHED

Når få virksomheder styrer det globale afgrødevalg, er det os landmænd, der bliver taberne. Ved at vælge GMO, begrænser vi vores handlefrihed som landmænd. Erfaringen viser, at landmænd ofte bliver bundet af aftaler, som kræver køb af både såsæd og planteværn fra ét og samme firma – hvert år. Og GMO skubber yderligere på monopoliseringen, med færre udbydere og udsædsalternativer. Erfaringer viser også, at dyrkning af de sprøjtemiddel-resistente GMO afgrøder medfører dannelse af resistente »superweeds«. Dette superkrudt sætter nogle midler ud af spil og øger udgifterne til sprøjtning.

FORSKNING

GMO-industrien styrer i for høj grad risikoforskningen i egne produkter. Som landmænd risikerer vi at gå i gang med nogle produktioner, som vil få voldsom kritik, når uafhængig forskning i sundheds- og miljømæssige konsekvenser af GMO afgrøder for alvor kommer i gang.

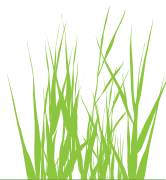
BØVL

Adskillelse af GMO-afgrøder og andre afgrøder i marken, ved transport mv. bliver i praksis meget besværligt og dyrt. Forudsætninger om f.eks. at høstmaskiner og containere bliver fuldstændig rengjort i en travl høsttid, er urealistiske. Meget bøvl kan spares ved gmo-fri markdrift i Danmark.

GOODWILL

Hvis du frivilligt vælger GMO-fri markdrift, viser du, at du lytter til forbrugerne, som i alle meningsmålinger er meget imod GMO-fødevarer. Den goodwill kan være af stor betydning for det danske landbrug i de kommende år.

Erklær dine marker GMO-fri på www.gmofri.dk

Ved at erklære dine marker GMO-fri i fem år, sender du et klart signal til politikere – fra Christiansborg til Axelborg, til dine kolleger og forbrugerne:

- Som landmand, træffer jeg et bevidst og oplyst valg om dyrkning af GMO.
- GMO har ikke bevist sin værdi i forhold til økonomi, og forbrugerne vil ikke have det.
- Det begrænser ALLE landmænds handlemuligheder.
- Ved at vælge GMO-fri markdrift kan dansk landbrug få meget goodwill både hos forbrugere, politikere og på eksportmarkeder.

NB. Økologiske bedrifter er pr. definition GMO-fri.

"Det største problem med sult er ikke mangel på mad, men en skæv fordeling af den mad, som vi allerede producerer. Der dyrkes store mængder gmo-varianter af sukkerroer, majs, raps og soja i USA, Canada og Sydamerika. Det hjælper ikke fattige bønder eller nedbringer sult i verden. En stor del af gmo-afgrøderne adskiller sig kun fra andre afgrøder ved at være resistente mod de herbicider, som tilfældigvis også sælges af de samme firmaer."

Mette Vaarst, seniorforsker v. Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet og medlem af Ulandsudvalget, Økologisk Landsforening.

"Der er ikke udsigt til rentable priser for en dansk produktion af GMO-afgrøder, fordi vi skal konkurrere med lande, der har lavere arbejdslønninger og andre rammevilkår. Derimod giver Danmarks geografiske beliggenhed og fremskredne position i udviklingen fra industrisamfund til videnssamfund helt særlige muligheder for at få status som foregangsland som producent af højværdi GMO-fri afgrøder, såsæd og fødevarer."

Ole Kjærulf Davidsen, landmand og formand for Frie bønder - Levende land.

SULT

Sult i verden er et ofte anvendt argument for GMO. GMO på danske og andre vestlige marker løser ikke verdens sultproblem. Nogle spørger, hvorfor være imod GMO? Det er vigtigt, at stille sig selv det modsatte spørgsmål: hvorfor skulle vi gå ind for GMO-afgrøder? Metoden blev introduceret for over 15 år siden og har ikke levet op til de lovprisninger, teknologien blev introduceret med. Ifølge FAO, FN's fødevarer- og landbrugsorganisation, er forskning i GMO afgrøder fokuseret på afgrøder som bomuld, majs, raps og soja - "cash crops," som ikke er vigtige fødevarer i udviklingslande, hvor man står med sultproblemet.

GMO I LUKKEDE SYSTEMER

GMO bruges i dag i medicin til dyr og mennesker. Her foregår alt i lukkede, kontrollerede systemer. Det er en helt anden sag, end når GMO kommer ud på marken i åbne, ukontrollerede miljøer, eller bliver anvendt direkte i produktion af fødevarer.

Det spørgsmål, som danske landmænd har mulighed for at svare på lige nu, er: Hvad skal vi dyrke på de danske marker?

"På GMO-området er der ikke et princip om, at "forurenere betaler", og virksomheder, som får forurenede sine produkter med GMO, har derfor dårlig mulighed for at få erstatning for sit økonomiske tab. Erfaringer fra andre lande viser, at spredning af GMO-materiale er umuligt at forhindre."

Poul Pedersen, mejeribestyrer, Thise Mejeri.

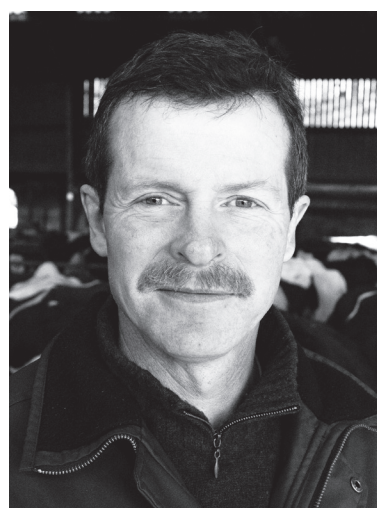
GMO FRIT DANMARK

...er dine marker de næste?

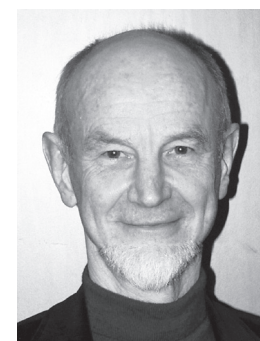
"Som økolog er det mit håb, at Danmark kan forblive GMO-frit, og jeg mener også, at det vil være til det konventionelle landbrugs fordel. Det vil give Danmark mulighed for at markere sig kommercielt som et land, hvor markerne er fri for GMO. Vi kan høste megen goodwill som foregangsland for kvalitetsfødevarer uden dyrkning af GMO. En gevinst dansk landbrug har muligheden for at sige JA til – ved at sige NEJ til GMO på danske marker."

Evald Vestergaard, økologisk mælkeproducent og formand for Økologisk Landsforening.

"Honningbier er vores vigtigste bestøvere og flyver gerne op til 3 km efter sin føde. Det har biavleren ingen indflydelse på. Honningbier, humlebier og andre bestøvende insekter vil derfor over store afstande sprede GMO-pollen med risiko for krydsbestøvning med konventionelle afgrøder og beslægtede vilde planter. I det åbne land er Danmark for lille til, at GMO planter i praksis kan holdes adskilt fra alle andre planter".

Vagn Kildsig, formand for Danmarks Biavlerforening.

"GMO-på danske marker vil være bulkvareproduktion, som kun kan konkurrere på én parameter: lavest mulige pris. GMO-fri dyrkning giver derimod grobund for ansvarlig produktion af rene kvalitetsvarer, som berettiger en højere pris."

Leif Friis Jørgensen, mejerichef, Naturmælk.

"Ved at vælge GMO, begrænser vi vores frihed som landmænd. Erfaringen med GMO fra andre lande viser, at landmænd bliver bundet af aftaler, som kræver at de køber både såsæd og planteværn fra ét og samme firma hvert år og betaler afgift for det samme sted. Når for få virksomheder får styring med det globale afgrødevalg, så bliver vi som landmænd tabere. GMO fremmer monopolisering af ejerskabet på afgrøder."

Jan Olesen, konventionel mælkeproducent, Vestfyn, medlem af Frie bønder – Levende land.

